

ПРВИ ДЕО - одредбе Правилника, Наставни план за основно балетско образовање и васпитање, Наставни програм припремне наставе и Наставни програм предмета на одсеку класичан балет (Класичан балет, Примењена гимнастика, Солфеђо, Историјско балске игре)

Други део - Наставни програм предмета на одсеку савремена игра (Класичан балет, Креативна игра, Примењена гимнастика, Савремена игра, Солфеђо, Историјско балске игре)

Трећи део - Наставни програм предмета на одсеку народна игра (Народна игра, Основи игре, Народно певање са солфеђом) и Изборни предмети у IV разреду

На основу члана 12. став 1. тачка 4) Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03 - исправка, 58/04, 62/04 - исправка, 79/05 - др. закон и 101/05 - др. закон),
Национални просветни савет доноси

Правилник о наставном плану и програму основног балетског образовања и васпитања

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС - Просветни гласник", бр. 18/2007 од 23.10.2007. године.

Члан 1.

Овим правилником утврђује се наставни план и програм основног балетског образовања и васпитања, које траје четири године и остварује се у два циклуса.

Наставни план и програм основног балетског образовања и васпитања одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Ученик који се истиче знањем и способностима може да стекне основно балетско образовање и васпитање у року крајем од прописаног у наставном плану и програму.

Члан 3.

Овим правилником утврђује се наставни план и програм за следеће одсеке:

- 1) Класичан балет;
- 2) Савремена игра;
- 3) Народна игра.

Члан 4.

У I разред балетске школе на одсек класичан балет и савремена игра може да се упише девојчица узраста од девет до 12 година и дечак узраста од девет до 15 година.

На одсек народна игра могу да се упишу девојчица и дечак узраста од 12 до 16 година.

У I разред основне балетске школе може да се упише и ученик старији од година живота утврђених у ставу 1. овог члана, ако на пријемном испиту покаже изузетне способности.

Основна балетска школа има припремне разреде у које се уписују деца млађа од девет година живота. Млађа припремна група обухвата децу узраста од пет до седам година, а старија од седам до девет година.

Члан 5.

Настава у основној балетској школи изводи се групно и индивидуално.

Група на одсецима класичан балет и савремена игра у I и II разреду има до 12 ученика, а у III и IV до десет. Група на одсеку народна игра има у свим разредима до 16 ученика. Група у припремном разреду има до 16 ученика

Настава предмета солфеђо на свим одсецима изводи се у групама до десет ученика.

Члан 6.

Наставни час траје 45 минута на свим одсецима за све предмете.

На свим одсецима настава се из главног играчког предмета изводи 90 минута, односно по два часа од по 45 минута.

У припремном разреду настава за млађу групу изводи се са два часа недељно по 45 минута, а за старију групу са четири часа, односно три пута недељно по 60 минута.

Члан 7.

Наставни план и програм основног балетског образовања и васпитања утврђен овим правилником примењиваће се од I разреда основне балетске школе од школске 2007/2008. године.

Ученици од II до IV разреда основне балетске школе завршиће школовање по наставним плановима и програмима по којима су започели школовање.

Члан 8.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о наставном плану и програму основног балетског образовања и васпитања ("Просветни гласник", број 5/95).

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Просветном гласнику".

Број 110-00-163/2007-02

У Београду, 30. јула 2007. године

Председник Националног
просветног савета
др **Александар Јовановић**, с.р.

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ОСНОВНО БАЛЕТСКО

Припремна настава за упис у ОСНОВНУ БАЛЕТСКУ ШКОЛУ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Млађа припремна група		Старија припремна група	
	недељно	годишње	недељно	годишње
Припремна настава	2	70	4	140

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Одсек Класичан балет

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ПРВИ ЦИКЛУС				ДРУГИ ЦИКЛУС			
	Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
Класичан балет	10	350	10	350	10	350	11	352
Примењена гимнастика	2	70	2	70	2	70		
Солфеђо					2	70	2	64
Историјско балске игре							2	64
СВЕГА:	12	420	12	420	14	490	15	480

Одсек САВРЕМЕНА ИГРА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ПРВИ ЦИКЛУС				ДРУГИ ЦИКЛУС			
	Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
Класичан балет	8	280	8	280	8	280	8	256
Креативна игра	2	70	2	70				
Примењена гимнастика	2	70	2	70	2	70		
Савремена игра					2	70	4	128
Солфеђо					2	70	2	64
Историјско балске игре							2	64
СВЕГА:	12	420	12	420	14	490	16	512

Одсек НАРОДНА ИГРА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ПРВИ ЦИКЛУС				ДРУГИ ЦИКЛУС			
	Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
Народна игра	2	70	2	70	4	140	4	128
Основи игре	2	70	2	70	2	70	2	64
Народно певање са солфеђом					2	70	2	64
СВЕГА:	4	140	4	140	8	280	8	256

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Изборни предмети на одсецима класичан балет и савремена игра¹

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕД	
	ЧЕТВРТИ	
	недељно	годишње
Репертоар класичног балета	2	64
Савремена игра	2	64
Народна игра	2	64
Сценско народне игре	2	64
Клавир	2	64

¹ Ученик IV разреда одређује се за похађање до два од понуђених изборних предмета.

Изборни предмети на одсеку народна игра¹

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕД	
	ЧЕТВРТИ	

	недељно	годишње
Сценско народне игре	2	64
Савремена игра	2	64
Репертоар класичног балета	2	64
Клавир	2	64

¹ Ученик IV разреда опредељује се за похађање до два од понуђених изборних предмета.
ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Одсеци:

- 1) Класичан балет,
- 2) Савремена игра,
- 3) Народна игра.

1) Одсек класичан балет

Главни предмет је класичан балет.

2) Одсек савремена игра

Главни предмет је класичан балет у I и II разреду, а савремена игра је главни предмет у III и IV разреду.

3) Одсек народна игра

Главни предмет је народна игра.

И С П И Т И

У основној балетској школи полагају се следећи испити:

- пријемни;
- контролни;
- годишњи;
- разредни;
- поправни;
- за ванредне ученике.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ се полаже пре уписа на сва три одсека, без обзира да ли су деца завршила припремни разред.

Пријемни испит се полаже у јунском и августовском пријемном року.

На пријемном испиту на одсеку за класичан балет и на одсеку за савремену игру проверавају се: дужина ногу, ширина карлице, дужина руку, врата, еластичност мишића и лигамената, гипкост стопала, танцовалност, слух и ритам.

На пријемном испиту на одсеку за народну игру проверавају се исте физичке способности као и на одсеку за класичан балет, с тим што се посебна пажња обраћа на гласовне могућности кандидата.

КОНТРОЛНИ ИСПИТ се полаже на свим одсецима из главног предмета на крају првог полугодишта првог разреда. Ако ученик не положи контролни испит, не може да настави даље школовање на истом одсеку.

ГОДИШЊИ ИСПИТ се полаже на крају другог полугодишта из предмета:

- *Класичан балет* на одсеку класичан балет и одсеку савремена игра у I, II, III и IV разреду.
- *Солфеђо* на одсеку класичан балет и одсеку савремена игра у IV разреду.
- *Историјско балетске игре* на одсеку класичан балет у IV разреду.
- *Савремена игра* на одсеку савремена игра у III и IV разреду.
- *Народна игра* на одсеку народна игра у I, II, III и IV разреду.
- *Народно певање са солфеђом* на одсеку народна игра у III и IV разреду.
- *Изборни предмети* у IV разреду.

Ученик који из главног предмета добије недовољну оцену понавља разред.

РАЗРЕДНИ ИСПИТ полагаје ученик који није похађао наставу више од трећине укупног броја часова, а оцењивањем се утврди да није савладао садржај наставног плана и програма. Ученик полагаје разредни испит из предмета из којег није извођена настава више од трећине часова утврђених наставним планом и програмом. Ученик који добије негативну оцену на разредном испиту упућује се на поправни испит у августовском испитном року. Ученик који не приступи полагању разредног испита понавља разред.

ПОПРАВНИ ИСПИТ полагаје ученик који на крају другог полугодишта, има недовољну оцену из предмета који се не полаже као годишњи испит. Ученик који на годишњем испиту из једног од предмета: *солфеђо*, *историјско балетске игре* или *народно певање са солфеђом* добије недовољну оцену полагаје поправни испит.

ИСПИТ ЗА ВАНРЕДНЕ УЧЕНИКЕ се полаже из сваког предмета утврђеног наставним планом и програмом за сваки разред основне балетске школе.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Провера знања ученика врши се:

- путем оцењивања од стране предметног наставника;
- стручне комисије на испитима.

Школа је обавезна да за ученике свих одсека, током школске године организује разноврсне облике културно уметничког садржаја: смотре, интерне и јавне часове, концерте и јавне наступе. Ове активности истовремено служе и за проверу напредовања и стечених извођачких способности.

С обзиром на јавну и културну делатност школе наставничко веће може донети одлуку о повећању фонда часова за одређени предмет у коме се врше припреме за концерт и друге јавне наступе школе.

БРЖЕ НАПРЕДОВАЊЕ УЧЕНИКА: ученик који се истиче знањем и способношћу може да заврши у току једне школске године два разреда. Ученик који убрзано напредује годишњи испит полагаје у два испитна рока (у јануарском испитном року полагаје испите разреда у који је уписан, а испите из наредног разреда у јунском испитном року).

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

Настава из прописаних наставних предмета изводи се по групама и индивидуално.

На часовима играчких предмета настава се одвија уз музичку пратњу.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА

У школи се организује припремна настава за основну балетску школу. Настава се организује за млађу припремну групу два пута по 45 минута недељно, а за старију припремну групу три пута по 60 минута.

ИЗБОРНА НАСТАВА

У четвртог разреда одсека класичан балет и одсека савремена игра ученици се опредељују за похађање до два од понуђених предмета, са фондом од 2 часа недељно:

- *репертоар класичног балета*,
- *савремена игра*,
- *народна игра*,

- сценско народне игре,
- клавир.

У четвртном разреду одсека народна игра ученици се опредељују за похађање до два од понуђених предмета, са фондом од 2 часа недељно:

- сценско народне игре,
- савремена игра,
- репертоар класичног балета,
- клавир.

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатна настава се организује за ученике који показују изразите способности за игру на сва три одсека, за припрему концерата, јавних часова и такмичења.

Додатна настава из главног предмета организује се у трајању од 35 часова годишње по групи.

Садржину и организацију додатне наставе утврђује стручно веће играчких предмета.

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава се организује за ученике који показују одређене тешкоће у процесу учења и због тога не показују задовољавајући успех.

Садржину и организацију допунске наставе утврђује стручно веће играчких предмета.

КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ

Школа систематски и организовано уводи ученике у културни живот друштвене средине, организује сарадњу са институцијама кроз јавне наступе и концерте; учествује у културним манифестацијама; на снимању за радио и телевизију; на смотрема, фестивалима и такмичењима; сарађује са балетским школама у земљи и иностранству.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ОСНОВНО БАЛЕТСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ наставе основног балетског образовања је свестрано упознавање ученика са уметничком игром, неговане естетске културе, усмеравање ка креативности, аматерско и професионално бављење игром.

ЗАДАЦИ:

- развијати играчки потенцијал и љубав према игри;
- развијати танцовалност и музикалност и подстицати развој свих способности појединца;
- развијати сензо-моторне функције и оспособити ученике за боље владање простором;
- развијати другарство, толеранцију и подстицати тимски рад;
- упућивати на правилну и здраву исхрану, одржавати хигијену тела и опреме за наставу играчких предмета;
- константним бављењем игром побољшати концентрацију и контролу читавог тела;
- подизати самопоуздање и веру ученика у сопствене способности и таленат;
- усмеравати их на професионалну опредељеност уметничкој игри;
- неговати традиционалну игру;
- ширити популарност уметничке игре.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

ЦИЉ

Припремна настава има за циљ да код деце развије љубав према уметничкој игри.

ЗАДАЦИ:

- психофизичка припрема за основну балетску школу;
- савладати основне елементе класичног балета;
- радити на правилном балетском ставу и основним позицијама;
- развијати способност слушања и праћења музике покретом;
- развијати индивидуалност кроз импровизације на задату музику;
- вежбати координацију покрета;
- овладавати простором преко круга, дијагонале и правилних и неправилних линија;
- неговати уредност, хигијену и однос према балетским патикама и костиму.

Млађа припремна група

(2 часа недељно - 70 часова годишње)

Партерно гимнастичке вежбе су усмерене на развој физичких предиспозиција:

Вежбе обликовања и јачања стопала на поду, отвореност бедара.

Општа покретљивост зглобова, мекоћа и истегнутост лигамената.

Савитљивост кичменог стуба, поставка карличних костију.

Корективне вежбе.

Ритмичке вежбе неопходне за развој, координације, осећања ритма и темпа:

Слободно трчање, скакање, окретање, чучање, плескање, савијање тела, гласно бројање са променом такта (2/4, 3/4 и 4/4).

Слободни покрети руку, шаке и главе (горе, доле, лево, десно, кружно).

Вежбе савладавања кругова, дијагонала.

Вежбе појединачно и у пару.

Pas marché.

Подела простора на 8 тачака.

Трокорак као елемент фолклора.

Елементи класичног балета:

Позиције руку.

I port de bras.

I, II, III и VI позиције ногу.

Балетски став, положај тела поред штапа лицем и бочно.

Demi-plié по I позицији унакрст.

Battement tendu по I, II позицији.

Објашњавање појмова en dehors и en dedans.

Demi-rond de jambe en dehors и en dedans.

Relevé из I и II позиције лицем ка штапу.

Pas chassé у страну, напред и назад.

Pas couru en face и по дијагонали.

Поклон за девојчице, односно дечке.

Вежбе импровизација: развој маште, стваралаштва, танцовалности:

По слободном избору ученика.

На задату музику 2/4, мазурке, маршеви, дечје песмице, валцери.

На задату тему: карактерне особине, ликови, имитације, имитације природе (биљке животиње), бајке, приче.
Обавезна једна кореографија по слободном избору педагога.

Старија припремна група
(4 часа недељно - 140 часова годишње)

Балетски став:
Положај стопала.
Отворени положај бедра и карлице.
Држање кичменог стуба.
Положај лопатице и рамена.
Положај главе en face, en dehors и en dedans.
Припремни положај руку.
Помоћне гимнастичке вежбе за отварање ногу, јачање мишића - леђних и стомачних.
Вежбе за правилно држање корпуса, врата и главе (радити их сваког часа 15 минута).
Простор:
Стајање код штапа лицем, леђима и бочно.
Формације на средини сале (пар, тројка, четворо, група).
Кретање по кругу праволинијски, дијагонално, полукружно, напред, назад, бочно, око себе, око другог, мимоилагање, укрштање.
Комбинације кретања.
Кретање у димензији висине (под, чучањ, полу чучањ, стајање, скок).
Осам тачака сале (сцене).
Ритам, темпо, мелодија:
Вежбе покрета главе, слободних покрета руку, шаке, ногу и тела на једноставне ритмове 2/4, 3/4, 4/4.
Комбинације темпа од брзом и обратном уз задате једноставне покрете, ходање, марширање, слободне скокове и слободно окретање и др.
Маршеви, валцери, песмице, кратке етиде једноставних мелодија уз задате вежбе педагога или слободне импровизације ученика.
Народне песме и игре за децу.
Елементи класичног балета:
Exercices код штапа
Позиције ногу I, II, III.
V позиција ногу лицем ка штапу.
Позиције руку I, II, III.
Demi-plié I, II, III.
Battement tendu demi-plié I позиција.
Battement tendu passé par terre.
Battement tendu jeté из I позиције.
Demi-rond de jambe en dehors и en dedans.
Préparation за fondu и frappé лицем ка штапу.
Положај noge sur le coup-de-pied.
Demi-plié из V позиције лицем ка штапу.
Exercices на средини
Demi-plié из I, II, III позиције.
Battement tendu унакрст из I позиције.
Battement tendu demi-plié унакрст из I позиције.
Battement tendu jeté у страну и напред из I позиције.
Demi-rond en dehors и en dedans.
I port de bras.
Mala поза croisé.
Relevé из I позиције.
Passé у свим правцима.
II port de bras.
Корак марша.
Корак полке (једна, у пару, по дијагонали).
Импровизације.
Поклон за девојчице, односно дечаке.
Allegro
Трамплини (обавезно сваког часа).
Sauté по I, II позицији.
Pas échappé из I и II позиције.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

Програм припремне наставе подељен је у више области које су намењене ученицима узраста до 9 година. То су партерне вежбе, вежбе ритмике и основи класичног балета. Свака област садржи велики број варијација и комбинација. Часови морају бити праћени музиком.

Посебна пажња обраћа се изучавању окрета и изучавању скока. Покрет се усклађује са музиком и ради се на ширини покрета у простору. Не инсистира се превише на отворености ногу и академској прецизности.

Наставницима се препоручује да у свом раду користе комбиноване методе рада како би на што бољи начин нашли пут за реализацију предвиђених садржаја рада. Неопходно је при том у потпуности уважити разлике у способностима, интересовањима, као и индивидуални темпо савлађивања нових програмских садржаја.

Препоручује се у старијој припремној групи извођење наставе три пута недељно по 60 минута јер је то у пракси еминентних балетских школа дало најбоље резултате.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА НА ОДСЕКУ КЛАСИЧАН БАЛЕТ
(Класичан балет, Примењена гимнастика, Солфеђо, Историјско балске игре)

КЛАСИЧАН БАЛЕТ

ЦИЉ

Циљ наставе класичног балета је савлађивање азбуке класичног балета, формирање балетског става и развијање љубави и интересовања према балету.

ЗАДАЦИ:

- усвајање основних знања из области класичног балета;
- усвајање елемената игре: корака, скокова, окрета и основа игре на врховима прстију;
- оспособљавање за групну и соло игру.

I разред

(10 часова недељно, 350 часова годишње)

Exercices код штапа

Позиције ногу: I, II, III, IV и V.

Позиције руку: припремна I, II и III позиција.

Demi-plié у I, II, III, IV и V позицији.

Battement tendu:

- из I позиције напред, у страну, назад;
- из demi-plié у I позицију напред, у страну, назад;
- из V позиције у страну, напред, назад;
- из demi-plié у V позицију у страну, напред, назад;
- relevé са demi-plié у II позицију;
- passé par terre (провођење ноге напред и назад кроз I позицију).

Појам правца en dehors и en dedans.

Demi-rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

Rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

I и III port de bras, као завршетак разних вежби.

Battement tendu jeté:

- из I и V позиције у страну, напред, назад;
- riqué у страну, напред, назад.

Положај ногу на coup-de-pied напред и назад.

Battement frappé у страну, напред и назад. У почетку се учи врхом прста на под, касније на 30 степени.

Relevé на полупрстима у I, II и V позицији са и без demi-plié.

Battement tendu plié soutenu напред, у страну, назад.

Préparation за rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

Положај ногу на (условни) coup-de-pied.

Battement fondu у страну, напред, назад са врхом прста на под и на 45 степени.

Battement soutenu у страну, напред, назад са врхом прста на под и на 45 степени кроз coup-de-pied.

Petit battement на coup-de-pied, пренос ноге равномерно и са акцентом напред и назад.

Battement double frappé у страну, напред и назад прстом на под и на 30 степени.

Battement relevé lent на 90 степени из I и V позиције, напред, назад, у страну.

Grand plié у I, II, III и V позицији. у IV позицији се учи касније.

Grand battement jeté из I и V позиције напред, назад, у страну.

Battement relevé retiré из V позиције напред и назад.

Battement développé:

- напред, у страну, назад;
- passé у свим правцима.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans.

Rond de jambe par terre en dehors и en dedans на demi-plié.

Савијање корпуса назад и у страну (лицем ка штапу).

Pas de bourrée са променом ногу (лицем ка штапу).

Pas de bourrée suivi (лицем ка штапу, без покретања).

Полуокрет у V позицији на две ноге с променом ногу на полупрстима.

Exercices на средини

Позиције руку: почетна, I, II и III позиција.

Demi-plié по I и II позицији en face, по IV и V позицији на épaulement.

Battement tendu:

- из I и V позиције напред, назад, у страну;
- са demi-plié из I и V позиције напред, назад, у страну;
- са demi-plié у II позицији са прелазом с ноге на ногу и без прелазом;
- passé par terre.

Battement tendu jeté:

- из I и V позиције у свим правцима;
- са demi-plié у I и V позицији у свим правцима.

Demi-rond и rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

Préparation за rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

Grand plié у I и II позицији en face. По V позицији са épaulement.

Battement frappé:

- врхом прста на под у свим правцима;
- на 30 степени у свим правцима.

Battement double frappé:

- врхом прста на под у свим правцима;
- на 30 степени у свим правцима.

Положај épaulement croisé и effacé.

Основне позе: croisé, effacé, напред и назад, I, II, III arabesque.

Battement tendu plié soutenu у свим правцима на целом стопалу.

Battement fondu:

- врхом прста на под у свим правцима;
- на 45 степени у свим правцима.

Battement soutenu en face врхом прста на под и на 45 степени на целом стопалу кроз coup-de-pied.

Petit battement на coup-de-pied. Пренос ноге равномерно и са акцентом напред и назад (факултативно).

Battement relevé lent напред, назад, у страну.

Grand battement jeté из I и V позиције напред, назад, у страну.

Port de bras en face и на épaulement.

I, II, III port de bras.

Relevé на полупрстима у I, II и V позицији са demi-plié и са испруженим ногама.

Pas de bourrée са променом ногу en face.

Pas de bourrée suivi en face са покретањем у страну.

Окретање на обе ноге у V позицији на полупрстима на једном месту (са окретом главе ка огледалу).

Temps lié par terre напред и назад.

Allegro

Temps sauté по I, II и V позицији.

Changement de pied.

Pas échappé на II позицију.

Pas assemblé (са отварањем ногу у страну) код штапа.

Pas glissade (у страну) факултативно.

Поклон.

Трамплини.

Exercices на прстима

Relevé по I, II и V позицији.

Pas échappé из II и V позиције.

Pas couru.

Pas glissade са померањем у страну - факултативно.

Pas de bourrée suivi са померањем у страну.

Сценско уметнички задаци

У оквиру додатних часова обавезно се обрађује:

Полка (порекло, време настанка, популарност на двору, костим, примери из балетског репертоара):

- корак полке у месту, напред, назад, по кругу;

- полка у пару;

- јединствени облик кореографије.

КОНТРОЛНИ ИСПИТ

Exercices код штапа (бочна рука II позицији)

Demi-plié из I, II и V позиције.

Battement tendu унакрст из I и V позиције.

Battement tendu demi-plié унакрст.

Battement tendu jeté унакрст.

Demi-rond и rond de jambe par terre en dehors и en dedans.

Battement fondu врхом прста по поду, унакрст.

Battement frappé и double frappé врхом прста по поду, унакрст.

Припрема за rond de jambe par terre.

Petit battement - равномерно.

Battement développé на 90 степени у страну и напред.

Relevé lent на 90 степени у страну, напред и назад.

Grand battement jeté у страну, напред и назад.

Relevé на полупрстима у I и II позицији лицем ка штапу.

Sauté по I и II позицији код штапа.

Exercices на средини

Demi-plié по I и II позицији

Battement tendu по I позицији напред и у страну.

I и II port de bras.

Croisé у основним положајима.

Révérance.

Pas marché.

ГОДИШЊИ ИСПИТ

Exercices код штапа

Demi-plié - са relevé-ом на полупрстима из I, II, и V позицији.

Grand plié по I, II и V позицији.

Battement tendu из V позиције унакрст.

Battement tendu jeté, из V позиције - унакрст jeté piqué.

Rond de jambe par terre en dehors и en dedans (са préparation).

Battement lent développé напред и у страну.

III port de bras.

Battement fondu на 45 степени - унакрст.

Battement frappé на 30 степени.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans.

Rond de jambe par terre са préparation и rond de jambe par terre на plié.

III port de bras.

Battement fondu на 45 степени унакрст.

Battement frappé на 30 степени унакрст.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans.

Petit battement са акцентом.

Battement développé у свим правцима.

Relevé у V позицији на полупрсте.

Grand battement jeté унакрст (штап).

Основни положај једне од поза (мала, велика, напред, назад).

Exercices на средини

Temps lié напред, назад.

Demi и grand plié из I, II, V позиције, са relevé.

Battement tendu по V позицији унакрст.

Battement tendu са demi-plié на II позицију.

Battement tendu jeté из V позиције унакрст.

Battement soutenu врхом прста на под.
Battement frappé и double frappé на 30 степени у страну.
Grand battement jeté само напред из V позиције.
Вежбе завршавати на малу или велику позу - croisé или effacé.
Поза I и II arabesque.
Allegro
Temps sauté по I и II позицији и V.
Changement de pied.
Pas échappé на II позицију.
Pas assemblé (факултативно).
Pas glissade (факултативно).
Полка.
Exercices на прстима
Pas relevé по I, II и V позицији.
Pas échappé по II позицији.
Pas couru по V позицији напред, назад.
Pas de bourrée suivi (из 3 у 7).
Révérence.

II разред (10 часова недељно, 350 часова годишње)

Exercices код штапа

Мале и велике позе croisé, effacé, напред и назад, II arabesque врхом прста и на под и на demi-plié. Кад се савладају уносити их у вежбе.

Battement tendu:

- double са спуштањем пете у II позицију;
- у свим малим и великим позама;
- pour le pied.

Battement tendu jeté:

- balançoire;
- у свим малим и великим позама.

Demi-rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans на целом стопалу и полупрстима.

Grand rond de jambe на 45 и 90 степени en dehors и en dedans на целом стопалу.

Battement fondu:

- на целом стопалу и на полупрстима en face и на позе;
- са plié relevé на целом стопалу и на полупрстима.

Battement soutenu на целом стопалу и на полупрстима en face и на позе на 45 степени.

Battement frappé на полупрстима у свим правцима.

Battement double frappé на полупрстима у свим правцима.

Petit battement sur le coup-de-pied на полупрстима равномерно и са акцентом en face и на позе.

Flic напред и назад на целом стопалу и са завршавањем на полупрсте.

Pas couré на целом стопалу и на полупрстима.

Pas tombé на месту, друга нога на coup-de-pied.

Petit temps relevé en dehors и en dedans на целом стопалу.

Battement relevé lent на 90 степени у свим позама.

Battement développé на 90 степени у свим правцима и на велике позе: croisé, effacé (напред, назад), attitude croisée и effacée, II arabesque.

Battement développé passé из позе у позу.

Grand battement jeté:

- на све позе;
- pointe en face.

Port de bras са ногом испруженом на врх прста напред или назад и са demi-plié ногом ослонца.

Relevé на полупрстима, друга нога на coup-de-pied.

Полукрет en dehors и en dedans из V позиције истегнутих ногу и са demi-plié-a.

Préparation за pirouette из V позиције sur le coup-de-pied en dehors и en dedans.

Exercices на средини

Вежбе се раде en face и на éraulement, на целом стопалу.

Мале позе: croisé, effacé, I, II, III arabesque, прстима на поду и на demi-plié и écarté. Кад се савладају уносе се у разне вежбе.

Grand plié у IV позицији на croisé и effacé.

Battement tendu:

- у малим и великим позама;
- са relevé и double relevé у II позицију.
- са demi-plié у IV позицији са прелазом са ноге на ногу и без прелазом.

Battement tendu jeté и jeté ricoché у малим и великим позама.

Rond de jambe par terre на demi-plié en dehors и en dedans.

Demi rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans.

Battement fondu на 45 степени на позе и са plié relevé.

Battement soutenu на позе, прстима на под и на 45 степени, на целом стопалу.

Battement frappé и double frappé на позе, на 30 степени.

Основне позе: écarté, напред и назад, I, II, III arabesque.

Petit battement sur le coup-de-pied равномерно и са акцентом напред и назад.

Flic напред и назад на целом стопалу.

Pas couré на целом стопалу и полупрстима.

Pas tombé на месту, друга нога на coup-de-pied.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans.

Petit temps relevé en dehors, en dedans (факултативно).

Battement développé напред, назад, у страну.

Battement développé passé et relevé lent en face и на позе: croisé, effacé, attitude effacée и croisée, I, II, III arabesque.
 Grand battement jeté et pointe на све позе (сем IV arabesque).
 Port de bras са савијањем тела и ногом испруженом на прст напред или назад.
 IV port de bras (основна форма).
 Temps lié par terre са савијањем тела.
 Relevé на полупрсте у IV позицији croisé и effacé и са ногом на coup-de-pied.
 Pas de bourrée без промене ногу на прстима на под и на 45 степени.
 Pas de bourrée balotté effacé и croisé прстима на под и на 45 степени.
 Полуокрет у V позицији са променом ногу, на затегнуте ноге и са demi-plié-ом.
 Préparation за pirouette en dehors и en dedans из II и V позиције.
 Allegro
 Temps sauté по IV позицији.
 Petit и grand changement de pied.
 Changement de pied en tournant на 1/4 окрета.
 Grand pas échappé на II и IV позицији croisé и effacé.
 Pas échappé по II и IV позицији, на једној ноzi, друга нога у положају coup-de-pied напред или назад.
 Pas assemblé напред и назад en face и на позе.
 Double assemblé.
 Sissonne simple en face и у малим позама.
 Pas jeté.
 Pas chassé у свим правцима и у позама.
 Sissonne fermée у свим правцима и на позе.
 Sissonne ouverte кроз développé на поду и на 45 степени у свим правцима (разложено).
 Pas de basque напред (сценска форма).
 Pas de basque напред и назад.
 Pas balancé.
 Temps levé на I arabesque (сценска форма).
 Tour en l'air - пола окрета (мушкарци).
 Pas glissade у свим позама и правцима.
 Exercices на прстима
 Relevé по IV позицији croisé и effacé.
 Pas échappé по IV позицији croisé и effacé.
 Pas échappé на једну ногу по II и IV позицији.
 Pas assemblé soutenu en face (са отварањем ноге у страну).
 Pas assemblé soutenu напред и назад у позама.
 Pas de bourrée са променом ногу код штапа.
 Pas de bourrée са променом ногу и завршавањем на малу позу.
 Pas de bourrée без промене ногу врхом прста на под.
 Pas de bourrée balotté croisé и effacé прстима на под.
 Pas de bourrée suivi на месту, са померањем и en tournant.
 Pas couru напред и назад.
 Pas glissade са кретањем у свим правцима и на позе.
 Temps lié par terre.
 Sissonne simple en face.
 Полуокрет у V позицији.
 Sous-sous у позама и са померањем.
 Pas coupé balonné са отварањем ноге у страну.
 Сценско уметнички задаци
 У оквиру додатних часова обавезно се обрађује:
 - једна кореографија по избору педагога (групна игра).
ГОДИШЊИ ИСПИТ
 Exercices код штапа
 Обухвата све наставне јединице.
 Exercices на средини
 Battement tendu и battement tendu jeté у малим позама.
 Demi-rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans.
 Battement fondu на 45 степени у малим позама.
 Petit battement sur le coup-de-pied равномерно и са акцентом, en face.
 Flic, pas coupé и pas tombé на месту (комбиновани са другим корацима).
 Мали adagio са елементима: battement relevé lent, battement développé на велике позе I, II, III arabesque, и demi-rond de jambe développé en dehors и en dedans (задатак поделити у две комбинације).
 Grand battement jeté pointe у позама.
 Temps lié par terre са савијањем тела.
 Pas de bourrée balotté на effacé прстима на под.
 Préparation за pirouette en dehors и en dedans из II и V позиције.
 Allegro
 Petit и grand changement de pied, као и на 1/4 окрета.
 Grand pas échappé на IV позицији croisé и effacé, као и pas échappé са завршавањем на једну ногу.
 Double pas assemblé.
 Petit pas jeté en face.
 Pas de basque.
 Sissonne fermée и ouverte кроз développé на 45 степени у свим правцима en face.
 Exercices на прстима
 Relevé у свим позицијама.
 Pas échappé у IV позицији croisé и effacé и са завршавањем на једној ноzi.
 Pas de bourrée balotté на effacé (врхом прста на под).
 Pas de bourrée suivi (по дијагонали и en tournant).
 Temps lié par terre напред.

Sissonne simple en face.
Sous-sous у пози.
Assemblé soutenu у страну и напред.

III разред (10 часова недељно, 350 часова годишње)

Exercices код штапа

Grand plié са port de bras.

Battement tendu pour batterie.

Rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans на полупрстима и на demi-plié.

Pas tombé са померањем, радна нога у положају sur le coup-de-pied врхом прста на под и на 45 степени.

Battement fondu:

- double на полупрстима;
- са pas tombé са померањем;
- са plié relevé и demi-rond de jambe на 45 степени;
- са plié relevé и rond de jambe на 45 степени;
- на 90 степени en face на целом стопалу.

Battement soutenu на 90 степени у свим правцима en face и у позама на полупрстима.

Battement frappé:

- на све позе на 30 степени на полупрстима;
- са relevé на полупрстима

Battement double frappé:

- у свим позама прстима на под, на 30 степени, на целом стопалу и на полупрстима;
- са relevé на полупрсте.

Petit battement sur le coup-de-pied са plié relevé на целом стопалу и на полупрстима са акцентом напред и назад.

Flic-flac en face, завршавањем на полупрсте.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans са завршавањем на demi-plié и на полупрстима.

Battement relevé lent и battement développé на 90 степени у свим правцима en face и у позама са подизањем на полупрсте и на demi-plié.

Demi-rond de jambe développé en dehors и en dedans на demi-plié.

Grand rond de jambe développé на 90 степени на полупрстима.

Grand battement jeté passé par terre са завршетком на врх прста напред или назад.

III port de bras с ногом на врх прста назад на plié без прелаза са ноге ослонца и са прелазом (растјашка).

Цео окрет на обе ноге у V позицији са demi-plié-а и без њега.

Soutenu en tournant en dehors и en dedans са 1/2 и целим окретом, врхом прстију на под и на 45 степени.

Полуокрет на једној нози en dehors и en dedans са tombée на полупрстима и полуокрет са подметањем ноге на целом стопалу и на полупрстима.

Pirouette из V позиције en dehors и en dedans.

Окрет fouetté ка штапу и од штапа врхом прста на под.

Petit temps relevé en dehors et en dedans (цело стопало, полупрсти).

Exercices на средини

Grand plié са port de bras.

Battement tendu и jeté en tournant en dehors и en dedans по 1/8 и 1/4 окрета; 1/2 факултативно.

Battement tendu jeté balançoire у позама.

Rond de jambe par terre en tournant на 1/8 окрета.

Demi-rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans на полупрстима и на demi-plié.

Grand rond de jambe на 45 степени en dehors и en dedans на целом стопалу.

Battement fondu:

- на полупрстима en face и у позама;
- са plié relevé и demi-rond de jambe на 45 степени en face на целом стопалу и полупрстима;
- double fondu на целом стопалу и на полупрстима.

Battement soutenu на целом стопалу на 90 степени en face и у позама.

Battement frappé:

- на полупрстима и са завршавањем на demi-plié;
- са relevé на полупрстима.

Battement double frappé:

- са завршавањем на demi plié en face и на позе;
- на полупрстима;
- са relevé на полупрстима.

Petit battement на coup-de-pied на полупрстима.

Flic-flac en face.

Pas coupé на полупрстима у комбинацији.

Pas tombé с померањем, радна нога у положају coup-de-pied, прстима на под и на 45 степени.

Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans на целом стопалу.

Petit temps relevé en dehors и en dedans на целом стопалу и на полупрстима.

Battement relevé lent и développé:

- на IV arabesque на целом стопалу;
- на demi-plié en face и у позама;
- са прелазом са ноге на ногу en face и на позе.

Battement développé passé и relevé lent en face и на позе croisé, effacé, écarté, attitude effacée и croisée, I, II, III arabesque.

Demi и grand rond de jambe développé на 90 степени en dehors и en dedans en face и из позе у позу на целом стопалу.

Temps lié на 90 степени са прелазом на цело стопало.

Grand battement jeté passé par terre са завршавањем врхом прста на под напред и назад en face и на позе.

Port de bras:

- III port de bras са ногом истегнутом на врх прста и на demi-plié напред и назад;
- III port de bras са ногом истегнутом назад на врх прста са растјашком, без прелаза са ноге ослонца и са прелазом;
- IV и V port de bras.

Pas de bourrée dessus-dessous en face.

Pas de bourrée balotté en tournant на 1/4 окрета.

Soutenu en tournant en dehors и en dedans са 1/2 и целим окретом, започети прстима на поду и са 45 степени.

Pas glissade en tournant en dedans по 1/2 и цео окрет по правој линији.

Pirouette en dehors и en dedans из II, IV и V позиције са завршетком у IV и V позицији.

Pas jeté fondu са померањем напред.

Allegro

Temps sauté у V позицију са померањем напред, назад и у страну.

Changement de pied са померањем напред, назад и у страну и en tournant на 1/4, 1/2 и цео (за мушкарце) окрет.

Pas échappé на II и IV позицију en tournant на 1/4 и 1/2 окрета.

Pas assemblé са кретањем en face и у позе.

Sissonne simple en tournant по 1/2 окрета (мушкарци) en dehors и en dedans.

Double assemblé (сваки на 1/8 такта).

Petit pas jeté са кретањем у свим правцима en face и у малим позама, с ногом у положају sur le coup-de-pied.

Pas de chat.

Pas de chat (са ногом савијеном назад).

Temps levé са ногом на coup-de-pied напред и назад.

Sissonne ouverte на 45 степени у малим позама.

Sissonne tombée en face и у позама.

Temps lié sauté.

Pas coupé balonné и balonné из V позиције у страну, напред и назад en face и у позама, на месту и са померањем.

Pas emboîté са ногом на coup-de-pied на месту и са померањем.

Pas emboîté напред у месту на 45 степени и са померањем.

Pas échappé battu.

Entrechat quatre.

Royale.

Pas assemblé battu (мушкарци).

Tour en l'air (мушкарци).

Glissade en tournant на 1/2 окрета.

Exercices на прстима

Pas échappé en tournant на II позицији по 1/4 окрета (1-2 факултативно).

Pas assemblé soutenu en tournant en dehors и en dedans на 1/2 окрета. На крају године цео окрет са завршавањем у пози на прстима.

Pas de bourrée dessus-dessous.

Pas glissade en tournant по 1/2 окрета и цео, са померањем у страну.

Sissonne simple en tournant по 1/4 окрета (1-2 факултативно).

Sissonne ouverte на 45 степени у свим правцима и позама.

Sissonne ouverte кроз développé на 45 степени у свим правцима и позама.

Pas tombé из позе у позу на 45 степени (факултативно).

Relevé на једној ноzi, друга у положају coup-de-pied (2-4 највише).

Pas balonné напред на effacé и у страну (2-4) факултативно.

Pas jeté fondu по дијагонали напред.

Préparation за pirouette из V позиције.

Pirouette en dehors и en dedans из V позиције.

Pas de bourrée balotté на 1/4 окрета на под на 45 степени (croisé, effacé).

Temps sauté по V позицији на месту.

Changement de pied en face.

Pas jeté на позе, на 45 степени, са завршавањем на demi-plié.

Petit jeté на месту са отварањем ноге у страну и са кретањем (у малим позама), нога на coup-de-pied.

Pas полка.

Сценско уметнички задаци - 2 часа недељно

У оквиру додатних часова обавезно се обрађује:

- најмање две кореографије групног типа од пређеног градива;

- соло варијација или делови варијација предвиђени за млађи узраст.

ГОДИШЊИ ИСПИТ

Обавезно градиво у оквиру годишњег испита треба да презентује рад на елементима en tournant на средини сале, préparation и pirouette из II, IV и V позиције. Почетак изучавања заноски. Комбинације се усложњавају, темпо се убрзава у односу на ранија два разреда.

Exercices код штапа

У вежбе укључити разне врсте окрета и полуокрета на једној и две ноге, нове врсте battement fondu, као и остале елементе на све позе.

Exercices на средини

Battement tendu, jeté, rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) en tournant по 1/8 и 1/4 окрета.

Grand rond de jambe développé (en dehors, en dedans).

Préparation и pirouette из II, IV и V позиције dehors, dedans.

Pas de bourrée dessus-dessous. Glissade en tournant на 1/2 и цео окрет.

Allegro

Temps levé на једној ноzi.

Pas balonné на све правце и на позе напред и назад, без и са померањем.

Temps lié sauté напред и назад.

Changement de pied en tournant по 1/4 и 1/2 окрета.

Tour en l'air (мушкарци).

Échappé battu на II позицији.

Royale, entrechat quatre.

Pas jeté - без померања и са померањем у све правце.

Pas échappé на II позицији en tournant по 1/4 окрета.

Exercices на прстима

Pas de bourrée dessus-dessous.

Jeté са померањем у свим правцима.

Préparation и један pirouette из V позиције.
Sissonne simple по 1/4 окрета истом ногом у истом правцу.

IV разред
(11 часова недељно, 352 часа годишње)

Exercices код штапа

Battement fondu:

- са plié relevé и rond de jambe на 45 степени у пози;
- на 90 степени en face и у позама на целом стопалу и на полупрстима.

Battement double frappé:

- са relevé на полупрстима и завршавањем у demi-plié, и у позама;
 - са окретом на 1/4 и 1/2 окрета.
- Flic-flac en dehors и en dedans са завршавањем на 45 степени у свим правцима en tournant (факултативно).
Rond de jambe en l'air en dehors и en dedans на 1/4 и 1/8 (и са plié relevé).

Battement relevé lent и battement développé en face и у позама:

- на полупрстима;
- са plié relevé;
- са plié relevé и demi-rond de jambe en face и из позе у позу.

Battement développé balotté.

Grand rond de jambe développé на полупрстима и на demi-plié, en face.

Grand battement jeté développé (меки) на целом стопалу.

Окрет fouetté en dehors и en dedans на 1/4 и 1/2 окрета, са подигнутом ногом напред или назад на 45 степени:

- на полупрстима.

Soutenu en tournant en dehors и en dedans на 1/2 и цели окрет.

Préparation и pirouette temps relevé en dehors и en dedans.

Battement développé са окретом fouetté и од штапа са ногом напред или назад на 90 степени.

Grand battement jeté са подизањем на полупрсте и на полупрстима.

Exercices на средини

Battement tendu и jeté en tournant, en dehors и en dedans по 1/4 окрета.

Rond de jambe par terre en tournant, en dehors и en dedans по 1/4 окрета.

Battement fondu:

- на plié relevé и demi-rond de jambe на 45 степени из позе у позу на полупрстима;
- са plié relevé и demi-rond de jambe на 45 степени en face и из позе у позу на целом стопалу и на полупрстима;

Assemblé soutenu entournant у страну 1/2 окрета и цео окрет en dehors и en dedans.

Petit pas jeté en tournant по 1/2 окрета у страну са померањем, en dehors и en dedans.

Battement frappé:

- у позама на полупрстима.

Battement double frappé са plié relevé на полупрсте, en face и на позе.

Petit battement на coup-de-pied са акцентом напред и назад на полупрстима.

Temps lié на 90 степени прелаз на цело стопало.

Tour lent en dehors и en dedans:

- у свим великим позама (1-2 и цео окрет);
- из позе у позу passé на 90 степени.

Grand battement jeté:

- développé (мекани) en face и у позама на целом стопалу.

VI port de bras.

VI port de bras као préparation за tour у великим позама, en dehors и en dedans.

Pas de bourrée с променом ногу, en tournant.

Pas de bourrée dessus-dessous en tournant en dehors и en dedans.

Pas glissade en tournant по дијагонали.

Pirouette en dehors и en dedans из V, II и IV позиције са завршавањем у V и IV позицији (2 окрета, факултативно).

Préparation за tour у великим позама en dehors и en dedans из IV и II позиције à la seconde, attitude, arabesque.

Allegro

Grand pas échappé en tournant на 1/4 и 1/2 (II и IV разред).

Pas échappé battu - сложена заноска (са заноском из V и из II позиције).

Pas échappé са завршавањем на једној ноzi.

Pas assemblé battu.

Entrechat trois.

Entrechat cinq.

Grande sissonne ouverte у свим позама, без померања. По усвојењу - са померањем.

Grande sissonne ouverte кроз développé у свим позама.

Pas emboîté са померањем на 45 степени.

Grand pas chassé у свим позама и правцима.

Sissonne simple en tournant (цео окрет) en dehors и en dedans (мушкарци).

Tour en l'air (1-2) мушкарци.

Pas assemblé са померањем на 45 степени, са coupé-корак и pas glissade.

Pas de basque en tournant на 1/4 и 1/2 окрета.

Exercices на прстима

Pas échappé en tournant на II и IV позицију по 1/4 и 1/2 окрета.

Pas de bourrée en tournant:

- са променом ногу;
- dessus-dessous;
- balotté en tournant на 1/4 окрета на 45 степени.

Relevé на једној ноzi, друга нога отворена на 45 степени (2-4) или coup-de-pied.

Pas glissade en tournant са померањем у страну и по дијагонали (4-8).

Sissonne ouverte на 45 степени у свим правцима и позама.

Grande sissonne ouverte у свим правцима и позама (без померања).

Grande sissonne ouverte kroz développé у свим правцима и позама.
 Pas jeté у великим позама, завршавајући у demi-plié.
 Pas jeté fondu по дијагонали напред и назад.
 Pas ballonné (у страну и effacé) напред на effacé (на месту и са померањем).
 Préparation и pirouette из IV позиције en dehors и en dedans (1-2 окрета).
 Pirouette en dehors из V позиције један за другим (4-6), (факултативно).
 Sissonne simple en tournant по 1/2 окрета.
 Assemblé soutenu en tournant en dehors и en dedans.
 Temps sauté по V позицији на месту и са померањем у свим правцима.
 Changement de pied са померањем у свим правцима и en tournant.
 Сценско уметнички задаци - 2 часа недељно
 У оквиру додатних часова обавезно се обрађује:
 Најмање једна групна кореографија.
 Обавезан рад на деловима варијација или целим варијацијама предвиђеним програмима такмичења за млађи узраст ученика.
ГОДИШЊИ ИСПИТ
 У сложенијим комбинацијама користити као везивне кораке: pas de bourrée, coupé passé и flic-flac.
 Exercices код штапа
 Battement développé са лаганим окретом en dehors и en dedans са ногом отвореном напред или назад.
 Battement fondu на 90 степени.
 Tour из V позиције en dehors и en dedans.
 Battement développé tombé en face на поду и на 90 степени.
 Flic-flac en tournant en dehors и en dedans.
 Exercices на средини
 Battement tendu и jeté en tournant 1/2.
 Flic-flac.
 Préparation за tour en dehors и en dedans из II позиције на 90 степени.
 VI port de bras као préparation за tour.
 Tour lent у великим позама.
 Tour en dehors и en dedans из V и IV позиције.
 Pas de bourrée en tournant са променом ногу.
 Pas de bourrée dessus-dessous en tournant.
 Temps lié на 90 степени са полупрста на цело стопало (напред и назад).
 Fouetté en dehors и en dedans на 1/2 круга са подигнутом ногом напред или назад на 45 степени.
Allegro
 Pas emboîté на 45 степени.
 Grande sissonne ouverte са и без померања.
 Assemblé са померањем.
 Tour en l'air.
 Échappé battu са сложеном заноском.
 Assemblé battu, royale i quatre.
 Exercices на прстима
 Échappé en tournant.
 Soutenu en tournant en dehors и en dedans.
 Sissonne simple en tournant на 1/4 окрета.
 Sissonne ouverte на 45 степени.
 Glissade en tournant по правој и дијагонали (цео окрет).
 Pirouette из V и IV позиције en dehors и en dedans.
 Grande sissonne ouverte без померања.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

Класичан балет је предмет који чини основну дисциплину током целокупног школовања играча. Програм је сачињен на основу програма и метода истакнутог балетског педагога Агрипине Ваганове. Основна начела ове методе заснивају се на развијању пластичности тела, координацији покрета и усавршавању балетске технике до виртуозности.

Свакодневно вежбање и добра организација часа је веома важна за будуће играче. Час је састављен из теоријског и практичног дела који се међусобно допуњују. Задатак наставника је да кроз такав час омогући хармоничан физички развој ученика, стицање балетске технике, уметничког израза и развијање музикалности. Такође је потребно, да се подједнако посвети пажња свим деловима часа - еxercices-у код штапа, еxercices-у на средини сале, adagio-у, allegro-у и извођењу вежби на прстима.

Наставницима се препоручује фронтални, групни и индивидуални рад са циљем да се у оквиру свакодневног рада постигну што бољи резултати у овладавању балетским корацима и основама балетске технике. Наставник на часу треба да користи демонстрацију, филм, видео снимке.

Клавирска пратња на часу је готова музичка форма или импровизација - слободна или на тему неке композиције. Даје посебан темпо и ритам, њоме се наглашава карактер корака, помаже његовом извођењу и доприноси остваривању хармоније између играча и музике. У allegro корацима и на прстима користи се припремљен нотни материјал. Ако је у балетској представи кореограф потчињен музици, дајући кроз покрет њену садржину и форму, наставник на часу даје предност балетском кораку, а усаглашава музику. Корепетитор је део тима наставник - ученик.

При целокупном раду са ученицима наставник не губи из вида ниједну од страна које код ученика развија - знање, разумевање, вештину, умеће, рад на физичкој кондицији, снази, издржљивости, гипкости и пластичности тела, музикалности, развоју и неговању осећаја за лепо у игри, односу према партнеру и саиграчима, као и комуникацији са делом и групом.

Главни задатак педагога у првом разреду и целој основној школи је у томе да учењем одређених балетских корака, предложених у Програму велику пажњу посвети формирању балетског става, оспособи тело ученика као инструмент игре и код ученика развије интересовање и љубав према класичном балету. Веома је значајно да се ученику развија и сазнајни процес, мишљење и закључивање како би ученици што активније учествовали на часу и умели да обрате пажњу на најважније детаље појединих корака. Посебну пажњу усмерити на уредност, хигијену, однос према костиму, патикама и фризури. Неговањем радне дисциплине ствара се, од самог почетка, навика редовног похађања наставе.

Задатак педагога у другом разреду је да упоредо са развијањем снаге ногу и новим задацима програма у развијању балетске технике, посебну пажњу усмери на једну од најважнијих компонената класичне игре у раду са ученицима - координацији. Највећи број корака у другом разреду изводи се истовремено са рукама и главом без претходног préparation-а, а такође у малим и великим позама што веома развија координацију покрета.

За развијање и учвршћивање снаге ногу у другом разреду уводе се кораци на полупрстима и прстима, а увећава се и количина понављања једног истог корака. Задатке на прстима обавезно је спроводити 2-3 пута недељно. У трећем разреду завршава се рад на поставци ногу - корпусу, руку и главе. У процесу рада посебно се усваја техника полукрета и окрета код штапа, на средини, на

полупрстима и прстима. У еxercises-у на средини потребно је уносити задатке на полупрстима. У вежбама на средини јавља се adagio, нарочито потенцирајући мале и велике позе. Посебна пажња обраћа се на изражајност поза.

Allegro има посебне задатке и то: entoumant 1/8, 1/4, 1/2 окрета у ваздуху, корака у месту и са померањем, као и battu корака. Ученици морају да стекну физичку снагу и да овладају координацијом покрета.

У четвртом разреду завршава се поставка основа класичне игре.

Пажња је усмерена на савлађивање великих поза при лаганом окретању, сложенији видови adagio, припреме за grand pirouette и извођење вежби en tournant. Са великом пажњом започињати рад на великим скоковима.

Посебни задаци у четвртом разреду односе се на сценску форму, учења делова кореографија и целих варијација или групних игара. Педагог треба да ради на развијању индивидуалности и техничким могућностима појединца.

Наставницима се препоручује да у свом раду користе комбиноване методе рада како би на што бољи начин нашли пут за реализацију предвиђених садржаја рада. Неопходно је при том у потпуности уважити разлике у способностима, интересовањима, као и индивидуални темпо савлађивања нових програмских садржаја.

ПРИМЕЊЕНА ГИМНАСТИКА

ЦИЉ

Циљ предмета примењене гимнастике је извршити комплексан утицај на биолошко здравствени потенцијал ученика и допринети реализацији програма класичног балета и савремене игре.

ЗАДАЦИ:

- подржати правилан физички раст и развој;
- позитивно утицати на физичку припремљеност читавог тела будућег играча.

I разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Вежбе за рамени појас и руке

Основни положаји и покрети рукама и прелази из једних у друге:

Заручење.

Приручење.

Предручење.

Предручење горе.

Узручење.

Одручење доле.

Одручење.

Одручење горе.

Чеони и бочни кругови и лукови.

Вежбе за карлични појас и ноге

Ставови на обе ноге, ставови у почучњу, чучњу и успону и прелази из једног става у други.

Ставови предножни, одножни и заножни (без и са спуштањем на пету ноге којом се ради).

Предножења, одножења и заножјења: ниско, 45 и 90 степени, замасима и спорим покретима.

Изражај на једној ноzi, друга је у предножењу, одножењу или заножјењу.

Кружења ногама из / у положаја предножног и заножног.

Кружења ногама из / у предножења и заножјења.

Вежбе за труп

Претклони, заклони, отклони и засуци у различитим положајима (сед, клек, ставови на ногама) и са различитим положајима руку.

Заклони без компензаторног покрета куковима напред.

Вежбе у кретању

Ходање (варијанте: "гимнастичко", у успону, "високо", "еластично"), корацима са привлачењем.

Трчање (у различитом темпу).

Поскоци и скокови

Поскоци: дечји поскок.

Скокови суножним одскоком и суножним доскоком са и без померања у простору, скокови суножним одскоком и доскоком на једну ногу (друга је у предножењу или заножјењу).

Равнотеже

Шведска клупа:

- из става бочно према клупи, неколико корака залета, наскок на једну ногу, друга је у заножјењу;

- ходање напред, назад и странце, ходање у успону;

- саскоци пруженим телом, чеоно и бочно у односу на справу;

- кретање по клупи уз манипулацију реквизитима;

- штафете - користећи као завршетак долазак у одређени став на клупи.

Вишења

Основни висови.

Акробатика

Поваљка на леђима.

Став на лопатицама.

Колут напред.

II разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Вежбе за рамени појас и руке

Покрети рукама:

Хоризонтални кругови и лукови - обе у истом смеру.

Чеони кругови и лукови - обе у истом смеру.

Наизменични бочни кругови и лукови - млинови.

Вежбе за карлични појас и ноге

Покрети ногама:

Предножења.

Одножења и заножјења до хоризонтале и изнад ње.

Изражај на пуном стопалу и успону на једној ноzi, друга је у предножењу, одножењу и заножјењу.

Дубоки претклони у седу суножно и разножно.
Испади до "шпаге" бочно и чеоно.
Вежбе за труп
Претклони, заклони (заклон комбиновано са ставом на једној нози, друга је у заножњу - издржај), отклони, засуци, комбиновано са покретима руку.
Мост из лежања на леђима, мост заклоном - усклон.
Вежбе у кретању
Ходање: корак са згрченим предножењем, корак у испад, повезивање различитих начина ходања.
Трчање: у различитом темпу са променама правца и смера, луковито, трчање продуженим корацима.
Плесни кораци: галоп странце, полкин корак.
Поскоци и скокови
Суножним одскоком са променом ногу.
Суножним одскоком и доскоком на једну ногу, друга је у предножењу, заножњу или одножењу хоризонтално.
Маказице.
Мачији скок.
Скок пружено са окретом за 180 степени око уздужне осе тела.
Окрети
Са преступањем, укрштеним кораком, у успону, у чучњу, на једној нози истоимени и разноимени (све за 180 степени).
Равнотежа
Вага претклоном и заножњем - издржај.
Шведска клупа (шира и уза површина) или ниска греда:
- кретања научена у I разреду на тлу изводе се на шведској клупи;
- наскоци на једну ногу, друга је у предножењу, одножењу или заножњу, наскоци са различитим положајима тела и ногу у фази лета.
Вишења
Висови: предњи, стражњи, узнето, стрмоглаво и прелази из једних у друге.
Њихање: саскок у предњиху и зањиху.
Упори предњи, јашући и стражњи и прелази из једног у други.
Акробатика
Колут напред - варијанте и повезивање.
Колут назад - варијанте и повезивање.
Став на лопатицама са различитим кретањима ногу и различитим положајима руку и слободно.
Мост на обе ноге.
Повезивање два до три кретања из различитих група у комбинацији.

III разред (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Вежбе за рамени појас и руке
Кретање рукама изведено у I и II разреду повезано са кретањем у простору: замаси и таласи рукама, искрети.
Вежбе за карлични појас и ноге
Повећање амплитуде покрета у предножењу, одножењу и заножњу и продужавање времена издржаја.
Дубоки претклони у седу суножно (предњи део трупа додирује ноге) и разножно (предњи део трупа додирује тло).
"Шпаге" бочно и чеоно "до краја" (максималне амплитуде покрета, подизање предње или задње ноге на вишу основу).
Вежбе за труп
Замаси и таласи трупом.
Заклони у успону са издржајем.
Мостови заклоном и усклон.
Поскоци и скокови
Галоп странце и спојено, скок са окретом за 180 степени и одножењем. Скок са предножењем и окретом - "полукадет".
Мачји скок са окретом за 180 степени.
Далеко - високи скок; скок пружено са окретом око уздужне осе тела за 360 степени.
Далеко високи скокови са извлачењем и окретом од 90 степени.
Кадет (факултативно).
Морнарски скок из залета или галоба.
Извођење скокова из два до три корака залета или после галоба.
Окрети
Окрети са предножењем и заножњем за 180 степени, слободна нога до хоризонталног положаја, завршетак у равнотежи;
Истоимени и разноимени за 180 и 360 степени из једног или више корака.
Равнотеже
Шведска клупа или ниска греда:
Извођење кретања која су, на тлу, научена у II разреду; упори клечећи и чучећи.
Вага претклоном и заножњем:
- наскоци пружено са окретом око уздужне осе тела.
Вишења
Основни положаји и покрети у вису и упору са прелазима из виси у упор (узмаци: наупор из виси завесом о потколелу); саскок одношка са окретом за 90 степени.
Акробатика
Став на шакама.
Став на глави.
Мост на две и једну ногу (максимална амплитуда подигнуте ноге).
Премет упором странце.
Повезивање вежби научених у I и II разреду. Комбинација ритмичких и акробатских вежби уз музичку пратњу.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

Због хетерогеног састава разреда, посматрано по нивоу моторичких способности, као и биолошке и хронолошке старости ученика, конфигурација програма је дата према хронолошком узрасту и сензитивним фазама развоја моторичких способности.

Основне моторичке способности: гипкост, брзина, координација, равнотежа, сила и специфичну издржљивост потребно је развијати у свим разредима од I до III.

Вежбе су условно подељене по сегментима (вежбе за руке, вежбе за труп). Деловање је углавном комбиновано.

Наставницима се препоручује да у свом раду користе комбиноване методе рада како би на што бољи начин нашли пут за

реализацију предвиђених садржаја рада. Неопходно је при том у потпуности уважити разлике у способностима, интересовањима, као и индивидуални темпо савлађивања нових програмских садржаја.

Гипкост

Балетску игру поред осталог карактеришу и покрети изузетно великих амплитуда у раменом појасу, кичменом стубу и зглобовима кукова и стопала и потребно је:

- у I разреду усмерити вежбање на повећање амплитуде покрета у свим смеровима;

- у II и III разреду, који су веома погодни као период за развој гипкости, повећати обим и интензитет рада слично карактеристикама тренинга.

Брзина

Брзина извођења покрета и фреквенција покрета веома су значајни за карактеристична кретања у балетској игри. Развој брзине се веома успешно реализује у сензитивним фазама од 7 до 9 године, као и од 12 до 13 године, тако да се средства и методе за подстицање развоја брзине примењују већ од I разреда, да би се у III разреду користиле вежбе које су базиране на значајном учешћу силе.

Окретност - координација

У развоју окретности, поред примене класичних метода као што су: коришћење вежби са неуобичајеним почетним положајима, примена асиметричних вежби и сл, посебну пажњу треба обратити на примену основних акробатских вежби.

Равнотежа

Обиље статичких и динамичких облика равнотеже у балетској игри захтева од примењене гимнастике да кроз свој програм спроведе и низ вежби усмерених на одржавање стабилности равнотежног положаја на смањеном и повишеном ослоњу (полупрсти и врхови прстију) као и одржавање равнотежног положаја под утицајем спољних сила. У I и II разреду примењују се ставови на једној и обе ноге уз контролу тонууса мускулатуре, који учествује у остваривању наведених положаја. У III разреду сви ставови на једној и две ноге дуже трају, а положаји слободних сегмената тела су тежи и сложенији.

Сила и снага

У I разреду разреду развија се сила мишића потребна да се изведу издржаји у предножењу, одножењу и заножењу од 45 до 90 степени, као и довољна снага мишића трупа. У II разреду истиче се рад на јачању сводова стопала и опружача скочних зглобова услед започињања рада на полупрстима.

У току III разреда наставља се са вежбама усмереним на развој истих мишићних група као у претходним разредима, уз отежања у правцу повећаних амплитуда покрета и све дужи издржајима. Због обиља скокова у овом разреду се ради и на развоју експлозивне снаге мишића ногу у пуној мери.

На крају сваке школске године ученици не полажу годишњи испит, већ добијају оцене на основу рада оствареног у току целе године.

СОЛФЕЂО

ЦИЉ

Кроз наставу солфеђа ученик треба да се музички описмени и савлада основне музичке елементе.

ЗАДАЦИ:

- разликовати ритмичке поделе у настави играчких предмета;
- интонирати, опажати, разликовати и памтити лакше музичке мотиве;
- исплоштовати ритам у настави играчких предмета.

III разред

(2 часа недељно, 70 годишње)

Упознавање са циљем и значајем предмета.

Појам звука.

Тон и његова својства.

Линијски систем.

Кључеви.

Ноте, нотне вредности: од целе ноте до шеснаестине.

Бележење нота у линијском систему (у оквиру једне октаве).

Паузе.

Синкопа.

Метричке врсте (4/4, 3/4, 2/4).

Музички метар, појам јединице бројања.

Детаљна обрада *C-dur* лествице.

Ступањ, степен, тетрахорд.

Тачка поред ноте, лук трајања.

Мелодијске вежбе од *до* до *сол*.

Повишени и снижени тонови.

Опажање двозвука у *C-dur*-у без анализе интервала.

Препознавање исписаних мелодијских и ритмичких мотива и њихово извођење.

Записивање појединих тонова у једнаким трајањима.

Лакши ритмички диктат.

Обрада 5-6 српских народних песмица.

IV разред

(2 часа недељно, 64 годишње)

Обрада *a-mol* лествице.

Мелодијски примери у *C-dur*-у и *a-mol*-у.

Интонирање лакших примера из литературе.

Ноте бас кључа, читање и писање.

Интонирање мелодијских примера у бас кључу.

Метричке врсте 3/8 и 6/8.

Мала синкопа.

Обрада триоле.

Шеснаестинска пауза.

Записивање кратких мелодијских и ритмичких диктата.

Интервали и њихови обртаји.

Квинтакорди.
Септакорди.
Петозвуци.
Динамичке ознаке.
Ознаке за темпо.
Обрада 5-6 српских народних песмица.
ГОДИШЊИ ИСПИТ
Мелодијски пример.
Ритмички пример.
Читање нота у оба кључа.
Теоријско питање.
ЛИТЕРАТУРА
Боривоје Поповић: Солфеђо.
Владимир Јовановић: Солфеђо.
Зорислава Васиљевић: Солфеђо.
Миодраг Васиљевић: Једногласни солфеђо.
Љиљана Пантовић: Солфеђо кроз песму.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

У настави овог предмета ученик треба да стекне основна знања о музици, да се музички описмени и да развије осећање за ритам и мелодију. Нарочито треба обратити пажњу на троделне ритмове и обраду триоле и њеном супротстављању парној деоби јединице бројања. Стечено знање на часовима солфеђа ученик ће даље продубљивати и примењивати у играчким предметима.

ИСТОРИЈСКО БАЛСКЕ ИГРЕ

ЦИЉ

Кроз предмет историјско балске игре ученици се упознају са играма из периода од 16. до 19. века.

ЗАДАЦИ:

- упознати друштвено-историјске карактеристике балске игре;
- савладати кораке и стил игара;
- усвојити карактеристичан став и однос играча/пара у игри;
- познавати основне карактеристике костима.

IV разред

(2 часа недељно, 64 часа годишње)

Позиције ногу I, II, III и IV.

Позиције руку I, II и III.

Кораци:

- обичан сценски ход;
- играчки;
- клизећи;
- лаки.

Поклони за дечаке: 4/4, 3/4, и 2/4.

Révérences за девојчице: 4/4, 3/4, 2/4.

Pas glissé.

Pas galop.

Pas de grace.

Pas chassé:

- форме chasse I, II, III и IV.

Double chassé.

Pas полке:

- напред;
- назад;
- бочни;
- врћење - соло и у пару.

Pas balance.

Полка.

Valse - комбинације:

- valse напред;
- valse назад;
- valse у окрету;
- valse са кретањем напред;
- valse са кретањем назад;
- valse у месту;
- valse pas de basque.

Valse у два pas.

Valse mignon.

Комбинације - valse.

Корак полонезе.

Полонеза.

Шакона - запис (Василева Рождественска).

Менует - основне историјске карактеристике.

Полонеза - сложенија форма.

Француски kadril - свих шест фигура.

ГОДИШЊИ ИСПИТ

Менует - Моцарт (Опера "Дон Жуан", кореограф М. Петипа).

Kadril - (три фигуре по избору педагога).

Valse - Mignon.

Педагог, поред овог обавезног дела, може да прикаже нешто по свом избору из ове области.

НАЧИН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

Учење сваке нове историјско балске игре подразумева познавање друштвено-историјских карактеристика времена у коме је

настала и елемената везаних за позориште, двор, музику и костим. Учење полази од практичног приказа игре, иде преко прецизног става играча, ходања, држања за руке, под руку, на раме, до изучавања појединих елемената игре, *реверанса* и најзад целе кореографије. Ради што бољег уживљавања у одређени период на часу користи одговарајућу сукњу за девојчице, појас за дечаке, разне реквизите (марамича, шал, рукавице, шешир, плашт, маћ).

Помоћ у раду пружа и брижљиво праћење балетске представе, коришћење слика, фотографија, гледање филмова, видео касета одговарајућег садржаја.

Наставницима се препоручује да у свом раду користе комбиноване методе рада како би на што бољи начин нашли пут за реализацију предвиђених садржаја рада. Неопходно је при том у потпуности уважити разлике у способностима, интересовањима, као и индивидуални темпо савлађивања нових програмских садржаја.

Следећи део